

Dziś Boże Ciało

Data publikacji: 19.06.2014 12:10

Na dzisiaj (19 czerwca) w tym roku przypada Boże Ciało. Jest to ruchome święto Kościoła Katolickiego. Obchodzone jest 60 dni po pierwszym dniu Wielkanocy, 11 dni po Niedzieli Zesłania Ducha Świętego i zawsze wypada w czwartek. W zasadzie Boże Ciało to nazwa ludowa i potoczna. W kościelnej nomenklaturze jest to Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej. Kościół Katolicki nakazuje swym wiernym uczestniczenie tego dnia w Mszy Świętej.

Dziś ulice regionu opustoszały, za to tłumnie jest przy kościołach i polowych ołtarzach. Kulturowaną tradycją są procesje, podczas których dzieci sypią kwiaty z koszyczków. Jak dzień ten wygląda w innych krajach? U naszych południowych sąsiadów, tuż za Olzą, dziś normalny dzień roboczy. Wszyscy poszli do pracy, dzieci do szkół. Tak samo na Słowacji. Boże Ciało nie jest dniem wolnym również w Belgii, gdzie zostało po raz pierwszy ustanowione już w XIII wieku, ale np. w Niemczech również dziś mają wolne.

Boże Ciało obchodzone jest od bardzo dawna. W Polsce pierwszy raz obchodzono go w roku 1320 w diecezji krakowskiej. Wcześniej ustanowił go biskup Robert z Thourotte w 1246 roku dla diecezji Liege w Belgii, później rozprzestrzeniło się także na Niemcy. Oficjalnie Boże Ciało miało zostać wpisane do kalendarza liturgicznego już w 1264 roku przez papieża Urbana IV, na skutek jego śmierci uczyniono to nieco później.

Boże Ciało miało wielkie znaczenie w tradycji ludowej zarówno Śląska Cieszyńskiego, jak i innych regionów kraju. Jak wspomina Jan Szymik w wydanej przez Sekcję Ludoznawczą PZKO książce „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim” lato, choć według kalendarza zaczyna się później (21 czerwca), to na Śląsku Cieszyńskim według ludowej tradycji rozpoczynało właśnie w święto Bożego Ciała. **„Boże Ciało, chociaż jest świętem wybitnie kościelnym, obfituje w wiele zwyczajów i obrzędów mających swoje korzenie w tradycji prasłowiańskiej. Uroczystość ta związana jest bowiem z letnim przesileniem dnia i nocy”** – pisze Jan Szymik. Omawiając tradycje ludowe związane z tym dniem zauważa, że **„od tego dnia bezpiecznie wolno było się kąpać w rzekach i stawach bez uszczerbku na zdrowiu, co poszło u nas nawet w przysłowie: Na Boże Ciało do wody śmiało! Dawniej na całym obszarze Śląska Cieszyńskiego był zwyczaj święcenia w tym dniu w czasie niesporów małych wianuszków uplecionych przez kobiety z różnych polnych i ogrodowych roślin (...). Przechowywano te uplecone wianuszki przez cały rok zawieszając je przeważnie na gwoździu u drzwi wejściowych, a także w komorze, oborze i stodole. Przede wszystkim miały one chronić od uderzenia piorunu, a z powodzeniem używano ich do okadzania w chorobie ludzi i zwierząt łącznie z palmą wielkanocną. Wywar lub napar z poświęconych w Boże Ciało wianuszków pito przy różnych dolegliwościach, robiono z niego okłady i używano również do kąpieli, głównie chorych dzieci. Wianuszek łącznie z palmą wielkanocną był niezastąpionym środkiem przy okadzaniu krowom spuchniętych, zapalonych wymion po ocieleniu. Wkładano go, lub tylko zioła z niego, zmarłym domownikom do poduszki pod głowę. Kładziono go również pod pierwszy snopek nowo zwiezionego zboża do stodoły, aby uchronić plon przed myszami i innymi gryzoniami, a pokruszone listki z niego obowiązkowo dodawano do ziarna podczas siewu, co miało zapewnić dobry urodzaj zbóż. Udział w procesji Bożego Ciała był powszechny, a po niej z wszystkich czterech ołtarzy zbierano zdobiące je drzewka i gałązki, przeważnie brzozy i lipy, a nich przeznaczenie było identyczne jak święconych wianuszków. Dodajmy, że gałązki takie przynoszono też z odpustów, które odbywały się w niedzielę po Bożym Ciele i niezwykle je sobie ceniono, przypisując im jeszcze większą moc magiczną.”** – pisze Jan Szymik.

Kolejny raz Boże Ciało wypadnie za 350 dni, 4 czerwca 2015 roku. W 2016 będzie natomiast 26 maja i zbiegnie się z Dniem Matki. Boże Ciało Najwcześniej może przypaść 21 maja, najpóźniej 24 czerwca. Z Bożym Ciałem związana jest także uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, która jest obchodzona zaraz po oktawie Bożego Ciała, czyli w piątek osiem dni po Bożym Ciele.

(indi)

